
Quickscan 1

Evaluatie Sectorplannen

datum

17 november 2014

aan

Ministerie van SZW

van

Arjan Heyma (SEO), Siemen van der Werff (SEO),
Joris Brekelmans (ecbo), Hester Smulders (ecbo)

seo economisch onderzoek
economic research

ecbo] expertisecentrum
beroepsopleiding

Inleiding

SEO Economisch Onderzoek en ecbo voeren de monitoring en evaluatie van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen uit. Als deel van deze evaluatie wordt de komende twee jaar elk half jaar een quickscan gepubliceerd. De vier quickscans geven een overzicht van de stand van zaken. Deze eerste quickscan inventariseert de inhoud van de sectorplannen en de voorgenomen maatregelen. In de latere quickscans komt ook de voortgang die in de sectorplannen wordt geboekt aan bod.

Drie tranches

De sectorplannen zijn in twee tranches toegekend. In de eerste tranche, waarvoor tussen oktober en december 2013 kon worden ingediend, zijn 25 van de 37 ingediende sectorplannen toegekend. De tweede tranche liep van april tot mei 2014. Hiervoor zijn 65 plannen ingediend, waarvan er tot tot het moment van schrijven 36 zijn toegekend. Deze toekenning van deze tranche loopt op het moment van schrijven nog, dat kan betekenen dat er nog plannen uit de tweede tranche zullen worden goedgekeurd. Begin 2015 zal nog een derde en laatste tranche volgen. Deze is specifiek gericht op cofinanciering van sectorplannen die zich richten op het stimuleren van de overgang van werk naar werk en van werkloosheid naar werk.

Overzicht plannen

In de eerste twee tranches zijn tot het moment van schrijven 61 sectorplannen toegekend waar aan in totaal 322.560 personen zouden moeten gaan deelnemen. In totaal is € 326 miljoen aan cofinanciering toegekend, daarnaast is er een eigen financiering vanuit de sectoren van € 619 miljoen. In Bijlage A is een overzicht opgenomen van de sectorplannen met daarin het aantal deelnemers en de omvang van de financiering vanuit de sector en cofinanciering door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Arbeidsmarktanalyses

Voor ieder sectorplan is een arbeidsmarktanalyse opgesteld. In deze analyse worden de recente en verwachte ontwikkelingen en de daaruit volgende knelpunten die van belang zijn voor de arbeidsmarkt in de sector benoemd. Figuur 1 geeft een overzicht van de mate waarin verschillende ontwikkelingen in deze analyses worden benoemd.

Figuur 1 Meest genoemde knelpunten in de arbeidsmarktanalyses in de sectorplannen

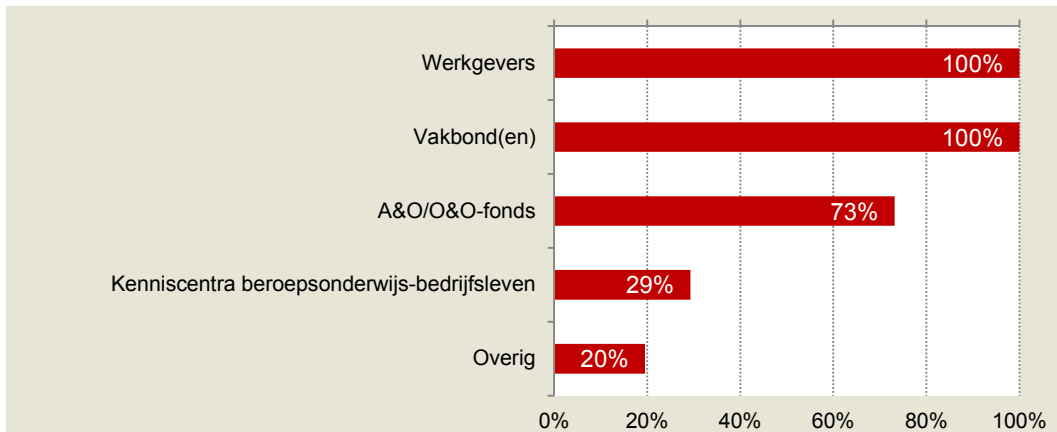
Bron: SEO Economisch Onderzoek en ecbo, quickscan november 2014. Arbeidsmarkt knelpunten rond flexibilisering berstaan uit ongelijke concurrentie bedrijven en werknemers door aanbod zzp'ers (6x) en onvoldoende aandacht voor kwaliteit en scholing van flexibele arbeidskrachten (2x)

Op basis van de genoemde knelpunten zijn enkele standaardtyperingen te maken van de arbeidsmarkt in sectoren. Als eerste zijn er sectoren waarin het personeelbestand is vergrijsd en er te weinig instroom is. 32 van de 61 sectorplannen benoemen dit als belangrijk knelpunt. Dit zijn onder andere de regionale zorgplannen en verschillende plannen in de technische sectoren. In 26 van deze 32 plannen worden daarnaast ook de krimp van de sector en de noodzaak van nieuwe competenties bij zittende werknemers genoemd. De tweede hoofdgroep zijn sectoren waarin sprake is van vergrijzing en waarbij niet expliciet wordt gevraagd naar nieuwe competenties van werknemers. Hier vallen 18 sectorplannen onder. Dit zijn bijvoorbeeld de sectorplannen van de transport, de meubelmakers en de metaal. De overige plannen vallen niet onder deze twee typeringen. Hier is bijvoorbeeld sprake van een combinatie van een tekort aan werknemers met een vraag naar nieuwe competenties.

Samenwerkingsverbanden

Sectorplannen worden door samenwerkingsverbanden opgesteld. Er zijn zowel landelijke als regionale sectorplannen. Van de in deze quickscan behandelde 61 plannen zijn er 38 landelijke plannen, 18 regionale zorgplannen en 5 overige regionale plannen. In een samenwerkingsverband zijn altijd werkgeversorganisaties en vakbonden vertegenwoordigd. Daarnaast is bij landelijke plannen vaak een sectoraal A&O- of O&O-fonds betrokken. Bij regionale plannen zijn ook regionale partijen zoals gemeenten en regionale bestuurlijke overlegorganen betrokken. Figuur 2 geeft een overzicht van de betrokken samenwerkingspartners. Onder de categorie 'overig' vallen onder meer regionale partners.

Figuur 2 Naast georganiseerde werkgevers en werknemers zijn vooral A&O- of O&O-fondsen betrokken bij de sectorplannen

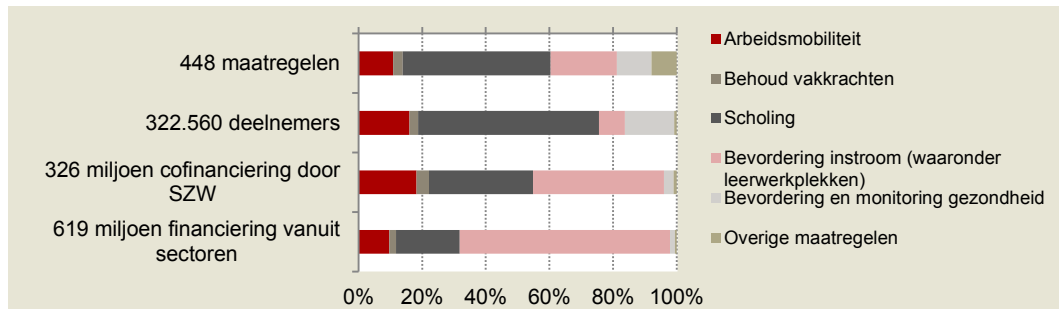
Bron: SEO Economisch Onderzoek en ecbo, quickscan november 2014. Exclusief regionale zorgplannen, maar inclusief het sectorplan Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT)

In figuur 2 zijn de regionale zorgplannen niet opgenomen. De verschillende zorgplannen (in de sectoren verpleging, verzorging, thuiszorg, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg) zijn op een speciale manier opgezet. Hierbij is sprake van een landelijk raamwerk, waarvoor de landelijke samenwerkingspartijen (VWS, landelijke werkgeversorganisaties, landelijke werknemersorganisaties) verantwoordelijk zijn. Op basis van dit raamwerk is vervolgens per regio door regionale samenwerkingspartijen een sectorplan opgesteld waarin de thema's 'scholing' en 'bevordering instroom' zijn opgenomen. Daarnaast is er een landelijk sectorplan voor de sector Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT) opgesteld, dat het thema 'arbeidsmobiliteit' behandelt.

Thema's

De thema's waar de maatregelen in de sectorplannen op aangrijpen staan vermeld in figuur 3. Het belang van deze thema's wordt op drie manieren uitgedrukt: in termen van het aantal maatregelen dat onder deze thema's vallen, in termen van het aantal deelnemers en in termen van de (co)financiering die ermee gemoeid is. In deze figuur valt vooral de scheve verhouding op tussen het relatief beperkte aantal deelnemers in het thema 'bevordering instroom' in verhouding met de financiering. Dit komt doordat hier maatregelen onder vallen waarin extra leerwerkplekken (voor bijvoorbeeld bbl-leerlingen) worden gecreëerd, deze zijn aanmerkelijk duurder per deelnemer dan de meeste andere maatregelen.

Figuur 3 Meeste maatregelen en deelnemers op het gebied van scholing, het meeste budget voor bevordering van instroom

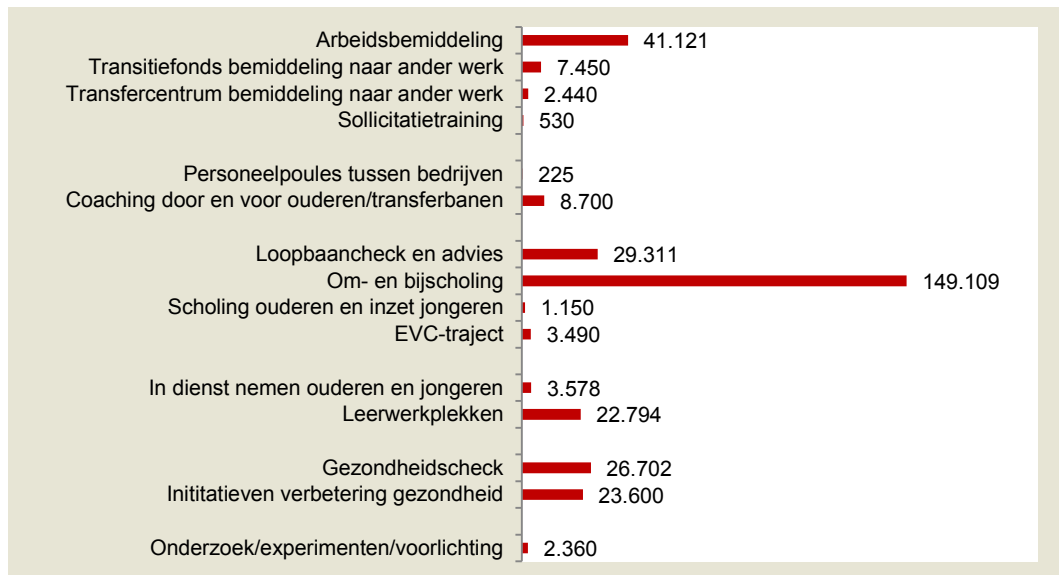

Bron: SEO Economisch Onderzoek en eco, quickscan november 2014.

Maatregelen

Het geplande aantal deelnemers per maatregel in de sectorplannen staat vermeld in figuur 4. De maatregelen zijn gegroepeerd per bijbehorend thema zoals deze zijn weergegeven in figuur 3. In Bijlage B staat een overzicht van de genomen maatregelen per sector. Maatregelen waarin deelnemers bedrijven zijn in plaats van personen zijn in deze figuur niet opgenomen. Datzelfde geldt voor maatregelen die bijvoorbeeld een onderzoek of de ontwikkeling van een instrument betreffen.

Figuur 4 Maatregelen op het gebied van om- en bijscholing raken de meeste personen¹

Bron: SEO Economisch Onderzoek en eco, quickscan november 2014.

¹ Doordat SEO en eco enkele maatregelen anders hebben ingedeeld, komt de indeling in deze figuur niet geheel overeen met Grafiek 2 in de kamerbrief van 29 mei 2014 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 566, nr. 69). Hierdoor zijn in enkele gevallen de weergegeven aantallen per maatregel in deze figuur ook lager dan in de kamerbrief.

Veruit de meeste maatregelen hebben een looptijd van twee jaar. Sommige beroepsbegeleidende leerweg-trajecten (bbl-trajecten) vangen later aan dan de overige maatregelen, omdat deze opleidingen een beperkt aantal startmomenten per jaar kennen. De bbl-trajecten vallen onder de maatregel 'Leerwerkplekken'.

Instrumenten

Bij 79 maatregelen worden instrumenten ontwikkeld voor gebruik door deelnemers of bedrijven. Dit zijn maatregelen waarin geen aantal deelnemende werknemers of bedrijven is gedefinieerd. Het kan dan gaan om experimenten, onderzoek, voorlichting of de ontwikkeling van een instrument als een website of een scholingsprogramma. Tabel 1 geeft een overzicht van de typen activiteiten die ondernomen worden.

Tabel 1 Instrumentontwikkeling en activiteiten rondom communicatie en voorlichting komen het meest voor

Activiteit binnen sectorplan	Aantal maatregelen
Instrumentontwikkeling	21
Communicatie, voorlichting, workshops	12
Onderzoek	11
Pilot, experiment	10
Advies aan bedrijven	9
Extra personele inzet	6
Anders	10
Totaal	79

Bron: SEO Economisch Onderzoek en eco, quickscan november 2014.

Van werk naar werk

In de sectorplannen zijn 46 maatregelen rondom bevordering van arbeidsmobiliteit opgenomen. De volgende vier concrete typen activiteiten zijn hierbij te onderscheiden: bemiddeling naar ander werk, begeleiding bij het zoeken naar ander werk, scholing op het gebied van het zoeken van werk, en het opzetten van mobiliteitscentra en ontwikkelen van instrumenten daarvoor. Bemiddeling naar ander werk is meer uitgebreid en intensief van aard dan begeleiding naar ander werk, zie tabel 2.

Tabel 2 Vooral begeleiding bij het vinden van ander werk en bemiddeling naar ander werk als maatregelen binnen het thema van werk naar werk

Type maatregel van werk naar werk	Aantal maatregelen	Aantal deelnemende werknemers
Begeleiding bij vinden ander werk	17	33.246
Bemiddeling naar ander werk	12	12.685
Opzet mobiliteitscentra en instrumentontwikkeling	9	2.250*
Scholing in zoeken/vinden ander werk	8	2.820
Totaal	46	51.141

Bron: SEO Economisch Onderzoek en eco, quickscan november 2014. *Indien in een plan geen doelstelling qua aantal deelnemende werknemers is opgesteld (bijvoorbeeld bij de opzet van een mobiliteitscentrum), dan is het aantal deelnemende werknemers op 0 gesteld.

Doelgroepen

Negen op de tien deelnemers die met de sectorplannen bereikt dienen te worden zijn al in de desbetreffende sector werkzaam of waren dat tot zeer recent. Slechts één procent van de doelgroepen is buiten de sector werkzaam. Acht procent van de te bereiken doelgroepen is onderwijsvolgend. Het gaat dan met name om te realiseren bbl-trajecten. Van alle te bereiken deelnemers is negen procent jongere en vier procent oudere, zie tabel 3. Drie procent heeft een zekere afstand tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door langdurige werkloosheid of een arbeidshandicap. In een ruime meerderheid van de maatregelen is geen specifieke doelgroep benoemd en richt de maatregel zich op een brede groep werkenden in de sector.

Tabel 3 Veruit de meeste maatregelen zijn gericht op werkenden in de betreffende sector in het algemeen

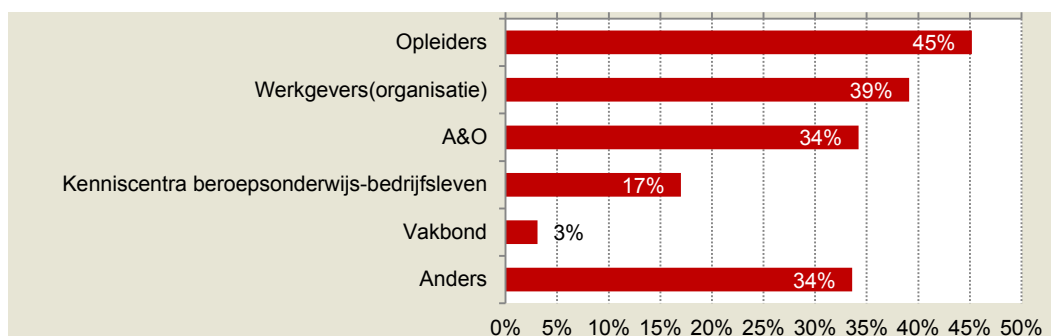
Doelgroepen in sectorplan	Aantal deelnemende werknemers in doelgroep	%
Algemene doelgroep		
Werkend in sector	288.144	89%
Werkend in andere sector	2.525	1%
Onderwijsvolgenden	24.520	8%
Niet-werkenden	7.371	2%
Specifieke doelgroep		
Jongeren	28.695	9%
Ouderen	13.670	4%
Afstand tot de arbeidsmarkt	8.312	3%
Geen specifieke doelgroep	271.883	84%

Bron: SEO Economisch Onderzoek en ecbo, quickscan november 2014.

Uitvoerende partijen

Per maatregel zijn er een of meerdere uitvoerende partijen. Dat zijn in veel gevallen opleiders (zoals roc's en andere opleidingsinstituten) of werkgevers(organisaties), zoals blijkt uit figuur 5. De grote rol van opleiders is te verklaren door het grote aandeel van scholing in de sectorplannen. Ook zijn er diverse andere partijen actief. Dit zijn vooral externe leveranciers.

Figuur 5 Opleiders het vaakst betrokken bij de uitvoering van maatregelen

Bron: SEO Economisch Onderzoek en ecbo, quickscan november 2014.

Bijlage A Overzicht sectorplannen

Tabel A.1 Sectorplannen met aantal deelnemers en bedrag (co)financiering

	Aantal deelnemende werknemers	Cofinanciering door SZW	Financiering vanuit de sector
Tranche 1			
Bouw	47.170	€ 56.780.365	€ 121.288.805
Carrosserie	3.444	€ 2.292.060	€ 4.039.260
Dakbedekkers	1.564	€ 4.019.828	€ 7.309.479
Drechtsteden Maritiem	100	€ 1.172.654	€ 2.074.654
Hoveniers	1.250	€ 1.130.549	€ 1.130.549
ICT	3.700	€ 4.648.005	€ 4.648.005
Installatiebranche	9.155	€ 18.311.626	€ 65.163.351
Logistiek Twente	88	€ 109.725	€ 109.725
Luchtvaart	9.061	€ 5.293.316	€ 5.293.316
Metaal	8.000	€ 16.814.073	€ 63.817.545
Meubel	2.800	€ 1.923.573	€ 6.058.353
Mobiliteit	19.010	€ 10.066.375	€ 10.066.375
Mode en textiel	689	€ 247.462	€ 507.501
Primair Onderwijs	2.240	€ 10.801.650	€ 5.521.650
Procesindustrie	4.150	€ 9.679.759	€ 23.914.159
Schilders	10.735	€ 7.658.500	€ 7.658.500
Stedendriehoek	1.350	€ 4.800.329	€ 14.651.255
Transport	21.433	€ 15.092.545	€ 32.058.392
VVT	23.946	€ 32.128.713	€ 32.128.713
Welzijn Jeugdzorg en Kinderopvang	12.360	€ 8.454.166	€ 8.454.166
Zorg Achterhoek	1.277	€ 1.202.497	€ 2.330.490
Zorg Haaglanden	4.135	€ 4.740.279	€ 10.801.979
Zorg Noord-Brabant	9.740	€ 9.808.782	€ 21.760.130
Zorg Twente	2.554	€ 2.499.018	€ 5.023.572
Tranche 2			
Agrarisch & Groen	60	€ 2.038.655	€ 2.637.692
Beveiliging	1.400	€ 627.500	€ 627.500
Contactcenter	1.149	€ 811.094	€ 678.432
Cultuur	2.975	€ 2.208.113	€ 2.208.113
Energieproductie	9.131	€ 5.732.942	€ 6.452.942
Grafimedia	2.150	€ 2.146.705	€ 2.146.705
Hellende daken	280	€ 621.808	€ 1.714.903
Helmond - De Peel	690	€ 1.376.306	€ 4.068.794
Huisartsenzorg	850	€ 477.550	€ 477.550
Kantoorbranche	1.700	€ 1.730.638	€ 1.519.438
Karton	600	€ 375.998	€ 685.069
Metalektro	2.201	€ 6.366.519	€ 13.289.422
Pilots reductie ziekteverzuim	210	€ 424.479	€ 424.479
Primair Onderwijs 2	11.650	€ 3.767.100	€ 3.767.100
Publieke Omroep	1.200	€ 1.125.391	€ 1.125.391
Recreatie	2.220	€ 535.533	€ 614.953
Rubber en kunststof	2.200	€ 525.000	€ 525.000
Schoonmaak	2.530	€ 2.020.510	€ 2.020.510
Specialistisch vakmanschap	1.145	€ 1.272.864	€ 1.272.864
Stedendriehoek 2	1.050	€ 1.629.500	€ 1.629.500
Timmerindustrie	4.376	€ 2.765.899	€ 4.593.549
Uitgeverij	11.500	€ 6.252.000	€ 6.107.000
Voortgezet Onderwijs	5.616	€ 4.116.284	€ 4.116.284
Zorg Amsterdam	3.705	€ 4.437.740	€ 8.667.712
Zorg Flevoland	2.915	€ 1.494.254	€ 4.299.128
Zorg IJsselvechtstreek	1.066	€ 1.648.283	€ 2.615.134
Zorg KAM	2.451	€ 2.679.357	€ 6.761.327
Zorg Limburg	3.753	€ 4.432.418	€ 9.266.670
Zorg Midden en Zuidwest Gelderland	8.058	€ 4.512.843	€ 7.377.974
Zorg Noord Nederland	8.549	€ 6.800.167	€ 17.999.520
Zorg Noord-Holland Noord	1.651	€ 2.310.370	€ 7.171.479
Zorg Rijnmond	9.550	€ 4.600.569	€ 6.990.838
Zorg Rijnstreek	3.377	€ 3.007.245	€ 5.956.023
Zorg Stedendriehoek	1.488	€ 2.429.328	€ 3.906.460
Zorg Utrecht Midden	6.445	€ 6.055.450	€ 14.215.349
Zorg Zeeland	1.393	€ 1.484.443	€ 2.558.721
Zorg Zuid-Holland Zuid	1.325	€ 1.534.878	€ 3.012.010
Totaal	322.560	€ 326.051.577	€ 619.311.455

Bron: SEO Economisch Onderzoek en ecbo, quickscan november 2014. Aantal deelnemers exclusief eventueel deelnemende bedrijven. Bedrag exclusief overhead.

Bijlage B Aantal deelnemers per thema

Tabel B.2 Aantal deelnemers per thema per sectorplan

	Arbeids- mobiliteit	Behoud vak- krachten	Scholing	Bevor- dering instroom	Bevor- dering gezond- heid	Overig
Tranche 1						
Bouw	6.400	2.500	15.420	3.250	19.600	
Carrosserie	100		2.600	744		
Dakbedekkers			790	474	300	
Drechtsteden Maritiem				100		
Hoveniers			1.250			
ICT	500		3.200			
Installatiebranche	1.225	1.050	4.080	2.800		
Logistiek Twente	50		38			
Luchtvaart			5.536	693	2.462	370
Metaal	200	5.200		2.600		
Meubel	140		1.460	250	950	
Mobiliteit	875		15.235	2.900		
Mode en textiel			7	82	600	
Primair Onderwijs	840			1.400		
Procesindustrie	300		1.200	1.150	1.500	
Schilders	700		2.200	1.335	6.500	
Stedendriehoek	300			1.050		
Transport	2.500		4.683	1.250	13.000	
VVT*	23.946					
Welzijn Jeugdzorg en Kinderopvang	2.350		8.260			1.750
Zorg Achterhoek*			1.235	42		
Zorg Haaglanden*			3.890	245		
Zorg Noord-Brabant*			9.200	540		
Zorg Twente*			2.460	94		
Tranche 2						
Agrarisch & Groen		10		50		
Beveiliging	400		1.000			
Contactcenter			931	218		
Cultuur	825	50	2.000	100		
Energieproductie	5.150		3.021	960		
Grafimedia	650		1.500			
Hellende daken	100	100	20	60		
Helmond - De Peel	40		200	450		
Huisartsenzorg			850			
Kantoorbranche	600		1.000	100		
Karton		15	70	15	500	
Metalektro	200		1.458	543		
Pilots reductie ziekteverzuim					210	
Primair Onderwijs (deel 2)			10.000		1.650	
Publieke Omroep			1.200			
Recreatie			2.180	10	30	
Rubber en kunststof					2.200	
Schoonmaak			2.290			240
Specialistisch vakmanschap			1.045	100		
Stedendriehoek (deel 2)	250		800			
Timmerindustrie			4.164	212		
Uitgeverij	2.500		8.950	50		
Voortgezet Onderwijs	400		4.416		800	
Zorg Amsterdam*			3.505	200		
Zorg Flevoland*			2.775	140		
Zorg IJsselvechtstreek*			1.030	36		
Zorg KAM*			2.182	269		
Zorg Limburg*			3.573	180		
Zorg Midden en Zuidwest Gelderland*			7.920	138		
Zorg Noord Nederland*			8.132	417		
Zorg Noord-Holland Noord*			1.470	181		
Zorg Rijnmond*			9.461	89		
Zorg Rijnstreek*			3.017	360		
Zorg Stedendriehoek*			1.433	55		
Zorg Utrecht Midden*			6.110	335		
Totaal	51.541	8.925	183.060	26.372	50.302	2.360

Bron: SEO Economisch Onderzoek en ecbo, quickscan november 2014. Aantal deelnemers exclusief eventueel deelnemende bedrijven. Bedrag exclusief overhead. De met een ster gemarkeerde plannen vallen onder het raamwerk zorgplannen.